

ANKESTYRELSENS PRAKSIS UNDERKENDT I HØJESTERET

– et stort antal afviste sager forventes genoptaget.

Højesteret har i dom af 9. november 2016 tilsidesat Ankestyrelsens praksis for, hvornår en hændelse er egnet til at medføre skade. Ankestyrelsen og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES – tidligere Arbejdsskadestyrelsen) har igennem lang tid haft en praksis, hvorefter en skade, der også kan opstå af sig selv, kun anerkendes, hvis den arbejdsmæssige belastning er egnet til at skade en rask krop.

Denne praksis er blandt andet beskrevet i AES' generelle vejledning om anerkendelse af ulykker med ordene: *”Medicinsk årsagssammenhæng er den lægefaglige vurdering af, om en given hændelse/ påvirkning kan medføre de gener, som tilskadekomne har. Vi skal vurdere, om en hændelse eller påvirkning er generelt egnet til at medføre en skade i en rask krop.”*

Problemstillingen har især betydning i de mange sager, hvor skaden er af en art, der også ville kunne opstå uden en særlig voldsom belastning – f.eks. muskel- sene- og ledskader samt en række psykiske gener. Sådanne skader kan opstå af sig selv, uden en særlig belastning, og skal jo ikke anerkendes som en arbejdsskade blot fordi, de opstår på arbejdet. Det er klart, at det har betydning, om symptomerne kommer i forbindelse med belastningen, men at dette ikke kan være eneafgørende.

Det er vores opfattelse, at arbejdsskademyndighedernes synspunkt om, at en skade alene kan anerkendes, hvis den arbejdsrelaterede belastning er egnet til at skade en sund og rask krop, ikke har støtte i loven, men tværtimod er i strid med normale principper om årsagssammenhæng, som domstolene har udviklet gennem mere end hundrede år. I øvrigt mener vi, at den pågældende praksis også er i strid med myndighedernes tidligere praksis.

Det er endvidere vores opfattelse, at antallet af sager, der afvises med denne begrundelse, er steget væsentligt i de seneste år. Navnlig efter Højesterets dom fra november 2013 om ulykkesbegrebets nedre afgrænsning (at en skade for at kunne anerkendes skal berettige til ydelser efter loven). Vi mener således, at afvisning af anerkendelse med henvisning til, at en rask person ikke ville være kommet til skade, er en medvirkende årsag til, at anerkendelsesprocenten er faldet fra ca. 80 % i årene op til og med 2013 – til i dag ca. 50 %. Nominelt blev der i 2013 anerkendt ca. 15.000 ulykker – i 2015 ca. 10.000.

Da vi ser ganske mange afvisninger med den begrundelse, at hændelsen ikke ville kunne have skadet en rask krop, og da en del sager af denne art er anlagt ved domstolene – med forskellige resultater til følge – samt at Højesteret for få uger siden skulle behandle en sag med dette problem, skrev vi (Kira Kolby Christensen, Laura Tholstrup og Søren Kjær Jensen) en artikel med titlen ”Særlig sårbarhed og anerkendelse af arbejdsulykker”. Artiklen kan ses i Juristen nr. 5 s. 187-196.

Nu har Højesteret så afsagt dom.

DEN KONKRETE SAG

Den 30. marts 2010 sad A i hugsiddende stilling og var ved at håndtere et affaldsnet, der lå på et græsareal. Mens han var ved at rette nettet til, rakte han lidt forover. A's fod gled bagud i det fugtige græs, og han fik overbalance og faldt forover. Han mærkede et hug eller stød i ryggen og fik smerter med det samme. Han havde ikke tidligere haft ondt i ryggen, og da generne var voldsomme og ikke forsvandt efter kort tid, gik han til læge. Via en scanning konstaterede man en discusprolaps, som førte til operation allerede i maj 2010.

Skaden blev anmeldt, men afvist af først Arbejdsskadestyrelsen og senere Ankestyrelsen med den begrundelse, at hændelsen ikke var egnet til at give discusprolaps og lænderygsmerter. Af Ankestyrelsens begrundelse fremgik endvidere, at A havde fået påvist en discusprolaps og let discusdegeneration, og at han dermed havde en forudbestående svækket discus.

Af Ankestyrelsens lægekonsulentvurdering og senere også af Retslægerådets udtalelser fremgik det, at den beskedne belastning ikke ville kunne forårsage en discusprolaps i en i øvrigt rask ryg. Den ville alene kunne give forbigående ryggener, som ville gå over uden behandling samt forårsage, at en ellers ikke symptomgivende discusprolaps blev symptomgivende. Ligeledes fremgik det, at ganske mange mennesker har discusprolaps uden at have symptomer, samt at den beskrevne hændelse ikke adskiller sig fra normale dagligdags bevægelser. Retslægerådet kunne ikke afgøre, om prolapsen var fremkommet ved belastningen eller blot var blevet symptomgivende.

Byretten frifandt Ankestyrelsen, men dommen blev ændret af Vestre Landsret. Landsretten lagde vægt på, at hændelsen ikke kan fremkalde en discusprolaps i en rask ryg, men at "A ikke havde en rask ryg." og at "hændelsen [...] medførte en forværring af A's forudbestående ryglidelse, idet hændelsen forårsagede en discusprolaps og vedvarende rygsmerter." Dommen blev indbragt for Højesteret, der stadfæstede Landsrettens dom og bl.a. anførte.:

"Efter Retslægerådets udtalelse må det [...] lægges til grund, at hændelsen har haft helbredsmæssige følger for A. Retslægerådets udtalelse må således forstås på den måde, at prolapsen er blevet symptomgivende, hvis den ikke er forårsaget heraf. Det forhold, at prolapsen blev symptomgivende, indebar en forværring af hans forudbestående ryglidelse, idet han fik vedvarende rygsmerter [...]. Det er efter de foreliggende oplysninger ikke godtgjort, at den forudbestående ryglidelse var af en sådan karakter, at forværringen ville være indtrådt omkring det pågældende tidspunkt, også selvom han ikke havde været udsat for den pågældende hændelse."

KOMMENTAR

Højesteret afviste dermed Ankestyrelsens synspunkt om, at egnethedsvurderingen skal ses i forhold til en sund og rask ryg. Højesteret pålagde endvidere Ankestyrelsen bevisbyrden for, at forværringen/skaden ville være opstået uafhængigt af den arbejdsrelaterede hændelse. Det var altså ikke skadelidte, der skulle bære risikoen for, at man ofte ikke kan vide om en skade (her vedvarende ryggener) ville være opstået uafhængigt af arbejdssituationen.

Vi mener derfor, at en række afgjorte sager må genvurderes og afgøres på ny i lyset af Højesterets dom.

Sagen er ført af advokat Sophie Becker og ikke af vores kontor.

Henvendelser om problematikken kan ske til Søren Kjær Jensen eller Laura Tholstrup.